

אלגברה מופשטת - תרגיל 1 (88-211)

תאריך הגשה: 10.08.2011

ההגשה היא בתרגול בלבד!

אין דחייה בהגשה!

- על התרגיל יש לרשום: שם, תעודת זהות, שם המתרגל.
- יש להגיש את התרגיל ללא ניילוניות ו/או קלסרים! אלא בקובץ דפים מהודק מצד ימין!

שאלה 1

בדקו האם קבוצת המספרים הממשיים $\mathbb{R}$ מהווה חבורה למחצה לגבי הפעולות הבינאריות הבאות:

$$(א) \quad a * b = a^2 + ab$$

$$(ב) \quad a * b = \sqrt{a+b}$$

$$(ג) \quad a * b = (a^2 + b^2) / 2$$

שאלה 2

בדקו עבור כל אחת מהקבוצות הבאות עם הפעולות הנתונות האם היא: חבורה למחצה/ מונואיד/ חבורה. כמו כן, בדקו האם הפעולה היא קומוטטיבית.

$$א. \quad (\mathbb{Z}, \bullet) \text{ כאשר } a \bullet b = a + b + 2$$

$$ב. \quad (\mathbb{Z}_4, \cdot)$$

$$ג. \quad (\mathbb{Z}, -)$$

$$ד. \quad (Map(\mathbb{N}, \mathbb{N}), \circ) \text{ כאשר } Map(\mathbb{N}, \mathbb{N}) = \{f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}\}$$

ה. $(P(X), \Delta)$, כאשר X קבוצה כלשהי ו- Δ ההפרש הסימטרי המוגדר ע"י

$$A \Delta B = (A \cup B) \setminus (A \cap B) \text{ לכל } A, B \in P(X).$$

שאלה 3

א. תהי $A = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6\}$. על המכפלה הקרטזית $A \times A = \{(a, b) \mid a, b \in A\}$ נגדיר פעולה בינרית

ע"י $(a, b) * (c, d) = (ac - bd, ad + bc)$, כאשר הפעולות באגף ימין הן חיבור וכפל מודולו 7.

(i) הוכיחו ש- $A \times A$ מונואיד קומוטטיבי.

(ii) האם כל איבר ב- $A \times A$, פרט ל $(0, 0)$, הוא הפיך?

ב. אותה שאלה כמו בא', כאשר $A = \{0, 1, 2, 3, 4\}$ והפעולות הן מודולו 5.

(i) הוכח ש- $A \times A$ מונואיד קומוטטיבי.

(ii) האם כל איבר ב $A \times A$, פרט ל $(0,0)$, הוא הפיך?

שאלה 4

האם $\left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ -b & a \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbb{R}, a^2 + b^2 > 0 \right\}$ היא חבורה למחצה, מונואיד או חבורה (ביחס לפעולת

כפל מטריצות)?

שאלה 5

א) תהי $G = \left\{ \begin{pmatrix} 1 & a & b \\ 0 & 1 & c \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \mid A, B, C \in \mathbb{R} \right\}$. הוכיחו ש- G היא חבורה ביחס לכפל מטריצות (חבורה זו נקראת

Heisenberg group). האם היא אבלית?

ב) תהיינה $(G, \cdot), (H, *)$ חבורות. נגדיר פעולה $+$ על המכפלה הקרטזית $G \times H$ כדלהלן:

$$(g_1, h_1) + (g_2, h_2) = (g_1 \cdot g_2, h_1 * h_2)$$

הוכיחו כי $G \times H$ היא חבורה תחת פעולה זו.

שאלה 6

א) תהי G חבורה סופית, $a, b \in G$. הוכיחו: $|ab| = |ba|$

(רמז: אם $|ab|=n, |ba|=m$, הסתכלו על $(ba)^{n+1}$ ועל $(ab)^{m+1}$).

ב) תהי G חבורה, $g \in G, |g|=n$. הוכיחו ש- $g^a = g^b$ אם ורק אם $a \equiv b \pmod{n}$.

שאלה 7

א. נגדיר $G = \left\{ \begin{pmatrix} 1 & a & b \\ 0 & 1 & c \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \mid a, b, c \in \mathbb{Z}_3 \right\}$. הוכיחו כי G חבורה ביחס לפעולת כפל מטריצות, מצאו את

הסדר של G ואת הסדר של כל איבר ב G .

ב. תהי G חבורה. אם לכל $a, b \in G$ מתקיים $(ab)^3 = a^3 b^3$ האם G אבלית?

שאלה 8

הוכיחו ש:

א) b מחלק את a אם ומ"מ $a\mathbb{Z}$ היא ת"ח של $b\mathbb{Z}$.

ב) $a\mathbb{Z} + b\mathbb{Z} = (a, b)\mathbb{Z}$

ג) $a\mathbb{Z} \cap b\mathbb{Z} = [a, b]\mathbb{Z}$.

שאלה 9

א) מצאו את הספרה האחרונה של המספר 63^{63} .

ב) מצאו את הסדר של $35 \in (\mathbb{Z}_{75}, +)$.

שאלה 10

אילו מתת-החבורות הציקליות הבאות הן סופיות (במקרה זה מצאו את מספר האיברים) ואילו מהן אינסופיות:

א) $\langle a = cis18^\circ \rangle$ ב- $(\mathbb{C}^*, \cdot)$ (רמז: האם קיים n כך ש- $a^n = 1$?)

ב) $\langle a = 1 + i \rangle$ ב- $(\mathbb{C}^*, \cdot)$

ג) $\left\langle \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \right\rangle$ ב- $(GL_2(\mathbb{R}), \cdot)$

בהצלחה!